

Studietrip Oekraïne: 4-9 September 2011 **European Pig Producers / Belgian Branch**

MAANDAG 5 SEPTEMBER

Bezoek Elita Farms

A. Voorstelling van bedrijf

1000 stuks melkvee + 1000 in opbouw in buurgemeente

2 varkensbedrijven: 450 zeugen, produceren ook fokmateriaal voor Ratlerow Seghers

4500 ha akkerbouw : maïs, koolzaad, soya, tarwe, gerst, kolen en 5ha aardbeien

In een goed jaar kunnen ze tot 8ton tarwe halen, maar dit jaar was het slechts 3.2ton/ha door de vroege lange droogteperiode.

De opbrengstprijs van tarwe bedraagt dit jaar +/-180 €/ton, melkprijs: 35 cent/l

Vleesvarkensprijs ligt rond 2€/kg levend gewicht.

In 1990 na de val van het communisme werd de grond in het land verdeeld onder alle burgers. Elita startte toen met het verzamelen van die gronden. Het is niet makkelijk om die puzzel rond te krijgen. Soms duizenden verschillende eigenaars, zoveel contracten moeten opgemaakt worden, zoveel mensen moeten worden gecontacteerd en betaald worden... Meestal blijven die mensen dan ook op de grote bedrijven werken.

De pacht wordt meestal in natura betaald, onder de vorm van zaaigraan en /of pootgoed.

Oekraïne is vrij van Aujeszky. Vaccinaties bij Elita; wegwijziekte + klassieke varkenspest.

Melkveebedrijf Elita;

2x 16 rechte opstelling (2x melken met 2 personen) 6 uur melken voor 1000 koeien

28 personeelsleden zijn actief op het bedrijf, lonen zitten op 15€ per dag. Ze waren er maïs aan het inkuilen, de opbrengst was bijzonder goed.

Om sanitaire redenen werd geen bezoek in de varkensstallen toegestaan.

B. Gesprek met Favv Oekraïne (Dr Vladimir Vobkotrub, Dierenarts van de Oekraïense overheid, belast met invoer van levende dieren/karkassen in Bela Cserkva Region

Is import mogelijk? Wat is belangrijk?

1. Officiële aanvraag doen in Kiev

2. Ze komen inspectie doen op bedrijf van herkomst, veterinaire controles

3. Staalname voor analyses

Waarop testen ze : Afrikaanse pest + klassieke varkenspest

Voor fokmateriaal een maand quarantaine in land van herkomst+ 1 maand in land van aankomst

In geval karkas-import wordt het slachthuis van herkomst geïnspecteerd gedurende verschillende weken.

C. Presentatie Hanna Lavrenyuk (uitgever magazine varkenshouderij) en Lyubomyr Dykun van een adviesbureau (Realukraine – Uman)

Het aantal varkens is gedaald van 19.947.000 in 1990 naar 8.039.000 in 2011

In 1990 was 70% geproduceerd in de backyardfarming en in 2011 slechts 56%

Het grootste bedrijf in Oekraïne telt 10.000 Zeugen, er zijn er een 20-tal met 1000 Zeugen of meer. De import van vlees daalt jaarlijks, ze willen zo snel mogelijk zelfvoorzienend zijn en zelfs binnen enkele jaren gaan exporteren.

Het verbruik blijft stabiel rond de 14kg/hoofd/jaar (in België rond de 30kg)

35 miljoen ha akkerbouw (Vlaanderen 650.000 ha)

De prijzen voor varkensvlees zijn op dit moment heel goed en stijgend (+/- 2€/kg levend gewicht (Vlaanderen: 1.15€/kg levend gewicht)

16-tal grotere bedrijven (oa Elita) onderhandelen samen bij de slachthuizen voor betere prijzen en dit met succes.

Wat beïnvloedt de markt:

- de vraag

- produktiekost: 15% heeft een produktiekost rond 1€, 40% tussen 1 en 1.5€ en 45% >1€

- export

- directe steun (0.1euro)

30 à 40% subsidie op nieuwbouw

Geld lenen is heel duur (tot 20% interest of meer). De meeste investeringen gebeuren met eigen middelen.

Weinig bouwverplichtingen: geen luchtwassers, geen groepshuisvesting, ...

In Oekraïne zijn de bedrijven in feite "social projects"; de eigenaars onderhouden de plaatselijke kerk,

kinderdagverblijf, zorgen verder ook voor huisvesting en voeding. Een goede verstandhouding is vereist.

Verder zijn er ook al problemen om geschikt personeel te vinden, jonge mensen werken liever in de grootsteden en wijken uit. Een Nederlander bouwde daarom een bedrijf uit met 16 melkrobots ipv personeel. Verschillende agrohoudings actief :tussen 10.000 en 100.000ha.

Een buitenlander kan geen grond kopen, kan wel langlopende huurcontracten vastleggen, probleem hierbij is om de verschillende eigenaars van de kleine percelen te vinden en de totale puzzel op te lossen. Grondhuur is goedkoop: 30€/ha, meestal betaald in natura met zaai-en pootgoed.

DINSDAG 6 SEPTEMBER 2011

Bezoek Cehave/Theeuwes (voerderbedrijf/premixen) + voorstelling Dhr. Teeuwissen (extrusie-fabriek)

A. Voorstelling door Jos Vanderboorn (CEO plaatselijk vitamex premixproduktie-bedrijf):

aandeelhouders : 50% vitamex en 50% Teeuwissen Holding

Vanaf 2009 in Oekraïne aanwezig met eigen produktieeenheid. De oorspronkelijke start was in 2000 met toelevering vanuit de Nederlandse vestiging over de weg.

Vergunningen verkrijgen was moeilijk.

2006 was een topjaar in kernverkoop: 5091 ton.

Missie: partner zijn in de voederketen van semi-professionele bedrijven.

De grootste problemen zijn openstaande facturen bij klanten. De grootste reden hiervan is de Oekraïense mentaliteit.

Fabriek is Gebouwd in 2009. 25 mensen zijn actief op de site zelf, daarnaast nog 65 mensen in de verkoop. Hun produkt is optimaal, alle aandacht gaat naar uitbouw van een verkoop-netwerk.

Focus vnl. op varkensvoerderskernen.

Gans het plaatje moet kloppen: genetica, management, veterinaire en sanitair, water en kwaliteit van grondstoffen.

Vooral gekend voor zijn prestarterkernen.

bedrijfsbezoek kernfabriek

B. Dhr. Theeuwes : (eigenaar van extrusie-fabriek)

1 .voorstelling Oekraïne:

46 milj inwoners, 603.700 km² (groter dan Frankrijk), orthodox, energie-afhankelijk van Rusland, lid WHO sinds mei 2008, republiek met een president verkozen voor 5 jaar.

Agro-export: 24% van de totale export.

Aandeel van de verschillende akkerbouwgewassen:

Gerst: 22%, maïs: 9%, zonnebloemzaad: 18%, tarwe 29%, rapzaad: 4%, andere: 18%

Oekraïne is 3de grootste exporteur van graan in de wereld: ong. 26 milj Ton

Productie van soja is stijgend, in 2010 een oogst van 1,5 milj Ton

Akkerbouw: een tekort aan, en een verouderd machinepark.

Premies worden zelden of nooit uitbetaald in Oekraïne.

2. Voorstelling Thegra qaysen, extrusie-fabriek).

opstart : 1994

werknemers : 80

Activiteiten:

- Malen en extrusie van oliehoudende zaden, vnl. Soja
- Op-en overslag van granen en oliehoudende zaden, nabij spoorweg.
- opslagcapaciteit van 25.000 ton
- innamecapaciteit van 1000 ton per dag (drogen en schonen)
- verwerkingscapaciteit : 80.000 ton/jaar
- totale investering van 8 milj euro

bedrijfsbezoek extrusie-fabriek

Bezoek Agrosvit (Varkensbedrijf):

Renovatie van bestaande staatsbedrijf, eveneens enkele nieuwbouwstallen, 1000 zeugen + 3000 vleesvarkensplaatsen in verouderde stallen.

schoningsinstallatie + drooginstallatie voor graanproducten aanwezig op deze site.

Hier werd geen toegang verleend tot de stallen.

WOENSDAG 7 SEPTEMBER 2011

Bezoek Mayak bedrijven (onderhoud met Dr Oleksander Gurin; Chief Veterinarian Boryspil District)

A. Varkensbedrijf

1300 zeugen en 13.000 vleesvarkens op deze locatie .

In totaal zijn een 300 mensen actief op de verschillende bedrijven.

Het varkensbedrijf bestaat grotendeels uit gerenoveerde stallen waarbij de buitenstructuur (40jaar oud) behouden blijft maar de binneninrichting is modern aangepakt. Er staan ook enkele nieuwbouwstructuren.

De bedoeling is de renovatie binnen het jaar af te werken en zodoende tot een aantal te komen van 1500 zeugplaatsen en een 15.000 vleesvarkensplaatsen (gesloten structuur).

De genetica wordt aangeleverd door Rattlerow Seghers.

De grootste problemen worden ondervonden in de zomer; door het landklimaat kan de temperatuur wel oplopen tot 40°C op de warmste dagen, nieuwe koelinstallaties onder de vorm van verneveling worden dan ook toegepast bij de renovatie van de stallen. De beschikbare ruimte per dier (vleesvarken) bedraagt hier 0.8m², alhoewel het volgens ons minder leek. De varkens worden afgeleverd rond de 110kg levend. Om ook de koude wintermaanden door te komen (-40°C) werden op dit bedrijf centrale energiezuinige gasbranders geïnstalleerd (2x400kw).

B. Voederfabriek

Op dit bedrijf werd volop gewerkt aan de uitbouw van een voederfabriek. Er bevonden zich op deze site 5 opslagsilo's van 26m hoog met een inhoud van respectievelijk 2000ton. De doelstelling is om te komen tot een totaal van 10 silo's. Iedere silo werd voorzien van een stabilisatie-vloer van 4m dik bestaande uit 150m³ beton. Er bevond zich eveneens een schoningsinstallatie en droger van graanproducten op dit bedrijf. Gedurende ons bezoek werd op het bedrijf vochtig maisgraan (30°vocht) via een maishakselaar geplet om dan gesileerd te worden en te verstrekken in het koeien-rantsoen.

C. Melkveebedrijf

Een 1000-tal melkkoeien + jongvee op dit bedrijf, heel goed gestructureerd en goed management typeren deze melkvee-tak.

Bezoek Marc en Tom Van Goey (Belgische investeerders) akkerbouwbedrijf + nog op te bouwen varkensbedrijf

Reeds een 6-tal jaar actief in de akkerbouwsector, met in het begin een areaal van 1600ha, recent uitgebreid tot een 2000ha. Onze begeleider gedurende dit bedrijfsbezoek is de zoon ; Tom Van Goey, hij verblijft hier nu reeds een 3-tal jaar om de akkerbouw tak verder uit te bouwen. Oorspronkelijk runden ze ginder ook een melkveebedrijf maar dat is momenteel stilgelegd. Het probleem was dat er te weinig permanentie was van eigen volk. De laatste jaren speelden ze ook met de gedachte een varkensbedrijf uit te bouwen met een Belgische bedrijfsleider Stijn, maar alles zit nog in de vergunningsfase en verloopt niet zo vlot als vooropgesteld. We werden rondgeleid op de site "tractorbrigade" genoemd, dit is de plaats waar alle materiaal gestald wordt en herstellingen worden uitgevoerd. Ook op dit bedrijf is een Belgische bedrijfsleider aanwezig Wim. Hier was men ook volop bezig met de inrichting van een opslagloods voor aardappelen (areaal 20ha). Het grootste probleem dat we op dit bedrijf mochten ervaren situeert zich binnen de verstandhouding met de "concurrenten-buren". De aanvraag voor het varkensbedrijf (3300zeugen) verloopt heel moeizaam door wat Tom noemt "Absurdistan"-toestanden.

DONDERDAG 8 SEPTEMBER 2011

Seminarie op de Belgische ambassade

A.Spreker: investeringsspecialist Oekraïne akkerbouw, Credit Agricole

Het Russisch verleden weegt zwaar door in het zaken doen met Oekraïne, vooral de 2 hongersnoden die Stalin in de jaren '30 heeft doorgevoerd heeft de bevolking gekraakt en hen veranderd in soms onbetrouwbare zakenpartners. Oekraïne op zich is een groot land, maar vooralsnog klein op wereldschaal . Vooral de grootschalige projecten met eigen kapitaal en een goede structuur en meestal 'buitenlands' management hebben een goede kans op slagen. Met de huidige grondstof-prijzen kunnen dan ook momenteel goede marges gedraaid worden. 7à8% van het BNP wordt ingenomen door het landbouwareaal. In Oekraïne is de corruptie "gedemocratiseerd". Dit wil zeggen dat bij de meeste handelstransacties niet officiële taxes worden geïnd. Bij invoer worden dan ook officiële en niet-officiële invoerheffingen geheven; 20% BTW, 15% douane-taks, daarnaast kan de niet officiële taks variëren van 10 tot 50%. November 2012 zijn er nieuwe verkiezingen in Oekraïne, de aanloop naar deze verkiezingen verloopt zeer hard, onderhandelingen gebeuren nog steeds op machtsbasis ipv rede. Vooral de mentaliteit van terreur blijft dan ook voelbaar binnen de bedrijven.

Het startkapitaal dat nodig is om te starten in Oekraïne (akkerbouw) bedraagt ongeveer 0.8miljoen € voor 1000ha akkerbouw.

Is import mogelijk?:

Zal door de corruptie heel moeilijk gemaakt worden, veterinaire zullen er ook veel problemen opduiken en ook de douane kan voor verrassingen zorgen. (verkeerde stempels, documenten, enz..)

De overheid heeft dan ook geen interesse om dit alles te begeleiden, zelfs niet ten aanzien van de eigen bevolking.

B. Spreker: Import-bedrijf Varkensvlees

Voor import van varkensvlees uit Europa en Brazilië, vnl. versneden stukken worden aangekocht, weinig volledige karkassen. Ook orgaanvlees zoals lever en tong wordt ingevoerd, zowel vers (-2a-3°C) (kan dan nog gedurende 3-tal weken als vers verkocht worden), als diepgevroren vlees wordt ingevoerd. Vooral de Braziliaanse munt maakt het op vandaag interessanter om vanuit Brazilië in te voeren eerder dan vanuit de EU (80% uit Brazilië, 15% uit EU). Het meeste varkensvlees uit de EU wordt geïmporteerd vanuit Duitsland en België. Typisch is wel de betrouwbare en betere kwaliteit.

Er worden ongeveer 20 trucks per maand vlees ingevoerd via deze trader. Het importvolume is niet gelimiteerd maar er worden wel importheffingen geheven. (zowel officiële als niet officiële). De meeste betalingen gebeuren 100% via voorafbetaling. De 2 grootste klanten van deze traders zijn vooral verwerkers en supermarkten. Import zal niet gemakkelijk verlopen. Ze voorzien zelfs om binnen een 5-tal jaar zelf te gaan exporteren.

Verdere contacten met deze traders rechtstreeks met Belgische producenten is bespreekbaar.

Verslaggever,

Bart Goemaere

met speciale dank aan Geert Rombouts